

Всеукраїнська загальнополітична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЩА

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 10 (1610) П'ятниця, 1 квітня 2011 р.

Видається у Сімферополі з 31 грудня 1992 р. Ціна...

ДЗВІНОК ДЛЯ ВЛАДИ

Нинішні реформи якось порівняв прем'єр-міністр Микола Азаров з ремонтом у квартирі: так, під час ремонту живеться не дуже комфортно, але господарі тішаться очікуванням майбутнього результату. Різниця лише в тому, що цей ремонт було необачно затянуто у всіх житлових і допоміжних приміщеннях, тоді незручності торкнулися одразу чи не всіх верств населення за винятком олігархів, добробут яких можуть похитнути хіба що землетрус разом з цунамі.

Чому ж такими темпами? А тому, що вже через рік люди мають відчути перші позитивні результати дій уряду. Інакше найближчі вибори можуть погрожувати зміною економічного курсу, і тоді ремонт набуде хронічних форм, бо в підрядниках ходитимуть, швидше за все, лебідь, рак та щука.

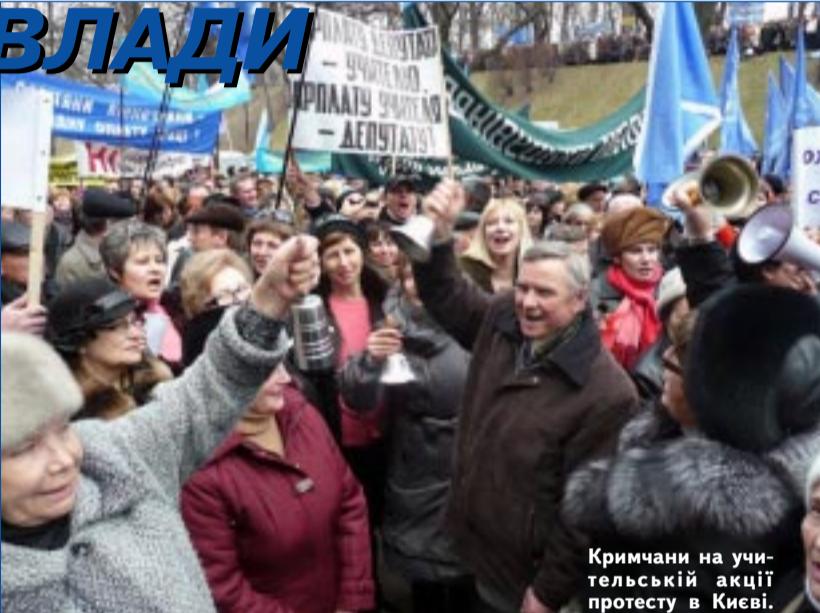
Але, щоб зробити щось пущне, влада має заручитися стабільною народною підтримкою. А це надзвичайно важко, бо недовіра до будь-яких обіцянок спрацьовує вже на рефлексорному рівні. І більш-менш організовані верстви населення, згуртовані за професійною ознакою, не готові і далі чекати на увагу згори – начекалися.

Тож вчителі України 22 березня нагадали про свої проблеми гаслами і дзвінками, що залунали біля Кабінету Міністрів України. В акції протесту, організованій профспілками, за даними її учасників, взяли участь понад 10 тисяч зацікавлених осіб. До освітія приєдналися також студенти, вимагаючи підвищення стипендій.

А напередодні цієї події велелюдні мітинги та пікетування місцевих органів влади відбулися у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Львівській, Полтавській та інших областях України.

У Криму поїзді до Києва передували збори освітян з зачлененням представників влади. Про те, як проходив цей захід, а також про попередні домовленості з урядовцями розповіла голова Кримської республіканської організації Профспілки працівників освіти і науки України Катерина Іванівна Волкова.

Вона повідомила, що проведення акції протесту на всеукраїнському рівні планувалося ще на 26 жовтня. Та днем раніше відбулася зустріч профспілкових лідерів з вищими профільними урядовцями України за участі міністра Дмитра Табачника та віце-прем'єра Андрія Клюєва, в результаті якої було укладено протокол домовленостей між Кабінетом Міністрів України та ЦК профспілок працівників освіти і науки. (Продовження на 3-й стор.).

Кримчани на учительській акції протесту в Києві.

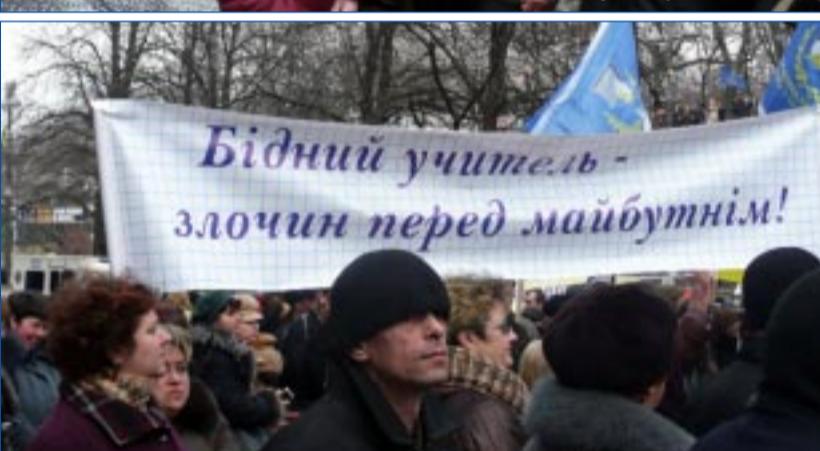

Фото з сайту: http://reskom.crimea.edu/fotogaler/protest_pedagog.html

ДОБРО ВРЯТУЄ СВІТ!

«БЛАЖЕННІ МИЛОСТИВІ, БО ВОНИ ПОМИЛУВАНІ БУДУТЬ...»

За всіх часів і формаций в суспільстві були й будуть бідні, хворі та немічні люди, що потребують допомоги. Вони не завжди схильні викоремлювати щиріситет благодійності від благодійності заради піару, чи, скажімо, іміджу. Я теж вважаю, що ставити під сумнів щирість благодійника – марна справа, хоч і від знаю різницю між доброчинністю, що стала нормою життя й жертвоністю, ска-

жімо, на період виборів. Замислюючись над цією суто людською чеснотою, я б також не шукала її у менталітеті лише українців, бо вважаю милосердя явищем наднаціональним. Проте, з приємністю відмічаю її у представників моого народу й пишаюся нею, як надбанням культури нації.

До таких роздумів мене спонукала діяльність міської організації Червоного Хреста, яку ось вже два роки очолює лікар Олександр Коваленко.

За майже два десятиліття незалежності держави Севастопольський Червоний Хрест так і не зміг зорганізуватися. Повна відсутність документів навіть не дає змогу оцінити його діяльність, хоч за цей період змінилося 10 голів організації. Вони приходили й залишали її, навіть не передаючи справи одне одному.

Ситуація почала змінюватися лише у 2009 році, коли головою організації став лікар Олександр Коваленко. За досить короткий час були погашені борги з орендні приміщення, комунальні платежів тощо. Організація була відокремлена від АРК та зареєстрована. Патронажна служба упорядкована й також виведена з підпорядкування АРК. З міськими лікарнями ухвалені договори. Сьогодні патронажні сесії міста обслуговують близько 500 го- родян: більш, ніж 50 осіб – щодня.

Севастопольська організація Червоного Хреста України долучилася до виконання загальнодержавної Програми боротьби з туберкульозом й за проведену роботу отримала високу оцінку Національного Комітету Червоного Хреста України.

(Закінчення на 5-й стор.).

ДО 100-РІЧЧЯ ВІРИ СЕРГІЙВНИ РОЇК

ЦЯ ЖІНКА ВИШИВАЛА УКРАЇНУ...

Відкриттям виставки „Український рушничок” у Будинку художника Сімферополя 1 квітня 2011 року розпочалося в Криму відзначення 100-річчя від дня народження Героя України, засłużеного майстра народної творчості України, засłużеного художника Автономної Республіки Крим, почесного громадянина Сімферополя Віри Сергіївни Роїк.

Вона проводиться за рішенням Верховної Ради України

на всеукраїнському рівні.

25 квітня минулого року на своє 99-річчя після традиційного в останні роки проведення в цей день звітної

персональної виставки та зустрічі з майстрами вишивки півострова Віра Роїк відклала

вбік отримані грамоти, подяки, безліч букетів квітів, прочитала надіслані телеграми, у

тому числі від Президента України В.Януковича, і на чистому аркуші паперу по пунктах почала записувати все, що необхідно їй зробити за рік до наступного 100-річного ювілею. Один із перших

записів про завершення ви-

ставкового туру степовими

районами Криму, який три

вав два роки, вона виконала

за весну – літо, проаналізу-

вавши його результати на

прес-конференції в Республіканському комітеті АРК з

інформації напередодні Дня

незалежності України.

Прискіпливо оглянувши

свою виставкову колекцію,

інші вишити за багато років

вироби, Віра Сергіївна взя-

ла в руки не чисте полотно і

голку з ниткою, а олівець.

Не в її стилі зустрічати юві-

лей без ексклюзивної худо-

жньої новинки. Поет Євге-

ній Веремеєнко, автор слів

пісні „Вишивальниця Віру-

ні”, одного разу в розмові з

нею зацікавився її кримсь-

кими композиціями.

(Закінчення на 8-й стор.).

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта»

«БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ».

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України.
Реєстраційне свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.

Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і вправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25;
51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь,
вул. Гагаріна, 5,
2-й поверх,
кімн. 13 - 15.

E-mail:
wik@swit.crimea.com
Сторінка в Інтернеті:
<http://svitlytsia.crimea.ua>

Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журналічне видавництво Міністерства культури України.
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63.
Р/р 37128003000584
в УДК у м. Києві
МФО 820019
код ЕДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavniectvo@gmail.com

Передплатна кампанія на видання ДП «Газетно-журналічне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська, 1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина.
Tel.\факс
(044) 498-23-64.

ЯНУКОВИЧ ЗАКЛИКАЄ СІНГАПУР БУДУВАТИ МІСТ З КРИМУ ДО РОСІЇ

Президент України Віктор Янукович пропонує Сінгапуру дополучитися до проекту спорудження багатофункціонального мостового переходу між Кримом і Російською Федерацією у Керченській протоці.

Виступаючи на українсько-сінгапурському бізнес-форумі, глава держави сказав, що цей інвестиційний проект відкритий для участі іноземного капіталу.

Президент зауважив, що керченський мостовий переход значно скоротить шлях дослівки вантажів між Європою та Азією, тобто у тому числі сприятиме і розвитку торгівлі між країнами.

«До речі, між півостровом Крим та Сінгапуром багато спільнога. Автономна респу-

бліка Крим є одним з найбільш інвестиційно привабливих регіонів України завдяки вигідному економіко-географічному положенню півострова, наявності різноманітних природних ресурсів, значного санаторно-курортного, промислового і наукового потенціалу, розвинутій транспортній інфраструктури і банківській системі, можливості легкого доступу на ринки всієї України, країн СНД, Європи та Азії», - сказав Янукович.

До пріоритетних напрямів розвитку, які вимагають першочергового і масштабного інвестування, він відніс наступні сфери господарського комплексу Криму: відпочинок і туризм; агропромисло-

вий комплекс; машинобудування і наукоємні виробництва; паливно-енергетичний комплекс із впровадженням енергозберігаючих та екологічно чистих технологій; сферу поводження з відходами.

Кабінет міністрів України в серпні 2010 року створив міжвидомчу робочу групу з питань будівництва транспортного переходу через протоцю.

Міністерства транспорту України і Росії та російського «Внешекономбанку» в листопаді уклали меморандум про організацію будівництва переходу.

Введення об'єкту в експлуатацію дозволить створити найкоротшу сухопутну дорогу «Європа-Азія» - на 450 кілометрів скоротити дорогу транзитного руху вантажів і пасажирів на ділянці від Херсона до Новоросійську.

Президент України Віктор Янукович привітав Виборчий Синод Єпископів Української греко-католицької церкви і всіх віруючих УГКЦ з обранням єпископа Святослава Шевчука новим главою Церкви.

Текст привітання розміщений на сайті глави держави.

Президент побажав усім греко-католикам миру і злагоди,

наголосив на необхідності порозуміння між усіма кон-

ПРЕЗИДЕНТ ПРИВІТАВ ГРЕКО-КАТОЛІКІВ

фесіями, які є в Україні, і які повинні примножувати доброзичливість та порозуміння між людьми.

Як повідомляє УНІАН, Папа Римський Бенедикт XVI затвердив рішення Синоду Української греко-католицької церкви про обрання владики Святослава Шевчука новим главою Церкви. Верховним архієпископом Києво-Галицьким 27 березня у Патріаршому соборі Воскресіння Христового у Києві відбулася інтронізація нового глави УГКЦ.

Досі владика Святослав був Апостольським адміністратором епархії Покрова Пресвятої Богородиці в Буенос-Айресі (Аргентина). Новообраним Патріарху лише 41 рік, він наймолодший з єпископів усіх конфесій. Відзначають його блискучу освіту та знання багатьох мов.

* * *

Інтер'ю з новим главою УГКЦ Блаженнішим Святославом Шевчуком читаєте на 4-й стор.

Президент України Віктор Янукович привітав Виборчий Синод Єпископів Української греко-католицької церкви і всіх віруючих УГКЦ з обранням єпископа Святослава Шевчука новим главою церкви. Текст привітання розміщений на сайті глави держави.

Президент побажав усім греко-католикам миру і злагоди,

наголосив на необхідності порозуміння між усіма кон-

«У цей скорботний час прийтіть мої ширі співчуття у зв'язку зі смертю видатної актриси сучасності - Людмили Марківни Гурченко. Пішла з життя справжня легенда кіно і театру, чий неперевершений талант, природна чарівність, благородність, сила духовної краси і створені нео яскраві незабутні образи залишаються в пам'яті мільйонів шанувальників її творчості в Україні. Щиро подялю горе вашої родини і суму разом з вами.

Вічна пам'ять про істинно народну артистку назавжди залишиться в наших серцях», - йдеяється у співчутті Глави Української держави.

* * *

Від імені колегії Міністерства культури України та від себе особисто висловив щирі співчуття у зв'язку зі смертю видатної актриси вічизняного кінематографа, народної артистки СРСР Людмили Марківни Гурченко Міністр культури України Михайло Кулинець.

Людмила Гурченко володіла блискучим талантом, незвичайною чарівністю, прагненням до досконалості, яка проявлялась у здатності органічно вписуватися в багатогранні художні світи

багатьох найвідоміших режисерів сучасності, говориться у співчутті. Творча спадщина Людмили Гурченко воістину непревершена. Створені актиresoю образи у фільмах «Карнавальна ніч», «П'ять вечор», «Кохана жінка механіка Гаврилова», «Вокзал для двох», «Любов і голубі» і багатьох інших широко відомих кінострічках назавжди залишаються в пам'яті численних шанувальників її таланту.

Відхід з життя особистості такого масштабу сприйнятий українською культурною громадськістю як непоправна втрача. Нас покинула велика актриса, яка народилася в Україні, присвятила все своє життя мистецтву, яку гаряче люблять мільйони глядачів в багатьох країнах світу.

Висловлюю щирі слова співчуття рідним і близьким, друзям і соратникам Людмили Гурченко. Світла пам'ять про неї назавжди збережеться в наших серцях.

27 БЕРЕЗНЯ - МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ТЕАТРУ

«НЕПОВТОРНЕ ОБЛИЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОСТІ...»

Шановне театральне братство! Шановні митці!

Дозвольте мені привітати вас з Міжнародним днем театру!

Театральне мистецтво являє собою своєрідне дзеркало, в якому відображуються характерні особливості життя суспільства, його прагнення, надії, духовний та інтелектуальний потенціал, тенденції його розвитку.

Наш національний театр - це справжнє багатство, це неповторне обличчя української духовності, ідентичності, художньої спадщини, з яскравим колоритом особистостей, таких як Марія Заньковецька, брати Тобілевичі, Гнат Юра, Амвросій Бучма, Лесь Курбас, Наталя Ужвій, Анатолій Петрицький, Воло-

димир Данченко, Данило Лідер, Ірина Молостова, Давид Боровський та багато інших акторів, режисерів, драматургів, художників, композиторів, організаторів театральної справи. Творчі надбання цих митців знаходять своє втілення і продовжують розвиватися в сучасній театральній школі.

Служителі Мельпомени - надзвичайні люди, що володіють талантом пробуджувати у людей радість і суму, переживати, кохати і співчувати, які своєю майстерністю дарують всім нам незабутні враження.

В цей святковий день прийтіть слова віячності за Вашу працю, відданість високому покликанню, постійний творчий пошук, збереження та примноження найкращих театральних традицій.

Щиро бажаю вам успіхів, нових творчих перемог, здоров'я і процвітання!

Щастя вам сьогодні і назавжди! Зі святом!

З повагою,

Міністр культури України

Михайло КУЛІНЯК.

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, ПРЕДСТАВНИЦТВО!

1 квітня в Представництві Президента України в АР Крим відбулося урочисте зібрання, присвячене 17-й річниці створення Представництва.

У заході взяли участь Посітний Представник Президента України в АР Крим Володимир Якуба, Перший заступник Віктор Плакіда та заступники Посітного Представника Ібраїм Мамутов, Олена Волотковська, колектив Представництва, а також Анатолій Корнійчук і Леонід Жунько, що займали посаду Посітного Представника

передплатна кампанія на видання ДП «Газетно-журналічне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюються за наступними реквізитами: вул. Васильківська, 1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина.

Tel.\факс

(044) 498-23-64.

ДЗВІНОК ДЛЯ ВЛАДИ

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.).

При цьому влада взяла на себе зобов'язання: «Під час доопрацювання закону України «Про державний бюджет України на 2011 рік» розглянути питання щодо вищукання можливостей для регулювання обговорюєних питань, передбачивши відповідні асигнування для поетапного підвищення розмірів оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників та приведення цих розмірів у відповідність до вимог ст. 57 Закону України «Про освіту»; забезпечення диференціації заробітної плати працівників, для яких визначені однакові посадові оклади, за рахунок фонду оплати праці; поширення виплати 20-відсоткової надбавки, встановленої з метою підвищення престижності педагогічної праці, на інших педагогічних працівників.

В цілому, як пояснила Катерина Іванівна, нинішній протест базується, зокрема, на тому, що освітяни, яких «підстригли» під один гребінець з держслужбовцями, з

К. Волкова.

2008 року недоотримали в серединному по 11 тис. грн. Місцеві органи влади в процесі невблаганної оптимізації познімали доплати з директорів, завучів, за класне керівництво, перевірку зошитів тощо (це вже дані, одержані від самих освітян).

Катерина Іванівна наголошує, що в основу розрахунків щодо оплати праці покладено цифру 613 грн. Це перший тарифний розряд. У той час, як сьогодні він становить 941 грн. (такою визначена нині мінімальна зарплата, яку намагаються підняти профспілкові лідери до реального прожиткового мінімуму). Тим не менше, навіть за узаконених даних зарплата має збільшитися, як мінімум, на третину. Сюди слід додати також 20-відсоткову доплату, яка нині нараховується вибірково, а мусить поширюватися на усіх педагогів.

Катерина Іванівна на кримську освітянську владу не скажиться. Стосунки з нею – партнерські, соціальний діалог – плідний. У всякому разі, в інших регіонах України (особливо Львівській, Запорізькій та Донецькій областях) педагоги потерпають ще й від недофинансування, скорочень штатів і ліквідації шкіл, а декого замість оплачуваних канікул змушують брати відпустки без утримання.

Тож Катерина Волкова підкреслює: в Криму діють деякі заохочення, зокрема, для сільських педагогів – це безоплатні проживання, підвіз на роботу, а для молодих педагогів ще й по 200 грн. щомісячної доплати.

Згідно із законом «Про підвищення престижності вчительської праці», окрім педагогів, вже перебуваючи на пенсії, одержать по 5 тисяч щорічної допомоги.

Освіта

Приємно було також довідатися, що стільки ж одержують і вчителі, вихованці яких перемагають у Всеукраїнській олімпіаді, та ті, що у змаганні «Кращий класний керівник» залишають позаду своїх колег. 30% до зарплати додається педагогам «За вислугу років». Серед прибуткових статей і надбавка «За сумлінну працю». Питання в іншому – чи всюди і насильки все це діє в режимі жорсткої економії?

У всякому разі, жовтневі домовленості з київською владою так і лишилися на папері. Тож і подалися освітяни шукати правди до Кабінету Міністрів. І незабаром були почуті. До Кабміну запросили делегацію від профспілок, до якої увійшли Марія Яценко (Львів), Ася Горшкова (Донецьк), Катерина Волкова (Крим) та інші. Уряд представляли міністр Кабінету Міністрів Костянтин Любченко, перший заступник міністра освіти і науки Євген Сулима та заступник міністра Петро Куликів, який безпосередньо опікується наболілими освітянськими проблемами. Розмова була конструктивною, шанобливою, і ніхто не заперечував, що досягнуті домовленості, які були окреслені ще Указом Президента Віктора Януковича «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні», треба виконувати. Питання упиралося лише в час і кошти.

Повернулися додому освітяни (серед яких 56 кримчан) сповненими надій. Адже питання про 20-відсоткову надбавку розглядалося урядом вже наступного дня. Ось тільки ця надбавка для усіх стане реальністю лише з 1-го вересня. У той час, як поетапне підвищення зарплати та новий принцип нарахування будуть діяти з 1 квітня.

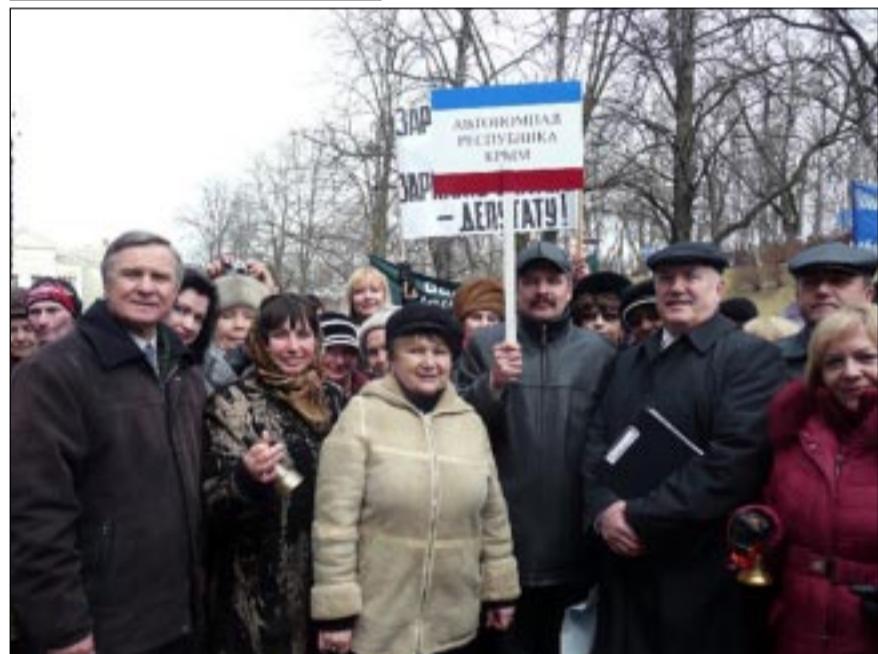
Але по домівках вирушили не всі. 23 березня розпочався VI звітно-виборчий з'їзд Федерації профспілок України. А серед присутніх (лише кримчан) було 29 делегатів. Інтерес до з'їзду був надзвичайний у всій Європі, з якої та країн СНД прибуло 37 делегацій.

І послухати було що. З промовою виступив голова ФПУ Василь Георгійович Хара (він же член Партії регіонів та голова Комітету ВР України з питань соціальної політики та праці). По-справжньому стурбований людськими долями, Василь Георгійович піддав безкомпромісній критиці по-літику уряду, дарма, що однопартійці.

«Головне гальмо соціальних та економічних реформ – тотальна бідність населення. На жаль, поставлене Президентом України завдання про негайнє розроблення програми подолання бідності Міністерство праці безсвісно провалило. Хоча, як відомо, саме на подолання бідності мають бути спрямовані необхідні зміни в системі зарплати, соціального страхування, пенсійного забезпечення, які недозволено затягуватися органами виконавчої влади, а ініціативи профспілок відверто ігноруються».

Василь Хара, якого знов таки було обрано профспіловим лідером держави, зокрема, нагадав: за рівнем розмірів заробітної плати Україна перебуває на одному з останніх місць в Європі, як і в СНД.

На з'їзді виступили і заступник глави Адміністрації Президента Ірина Акімова та Прем'єр-міністр Микола Азаров, які розпочали «капітальний ремонт» одразу на всій «житловій площі» нашої держави. Вони, здається, погодилися без соціального партнерства з профспілками не обійтися, бо будь-які перетворення мають здійснюватися, в першу чергу, не в ім'я ідей, а в ім'я людей, надскладні умови виживання для яких не вправдають жодними ідеями. Тамара СОЛОВЕЙ.

У ЛІТВІ НОВИЙ ЗАКОН ПРО ОСВІТУ: ЛІТОВСЬКІ ПОЛЯКИ І РОСІЯНИ НЕ ЗАДОВОЛЕНІ

Президент Литви Даля Грибаускайте підписала ухвалену Сеймом країни нову редакцію закону про освіту, яка передбачає реформу освіти у школах національних меншин, повідомило Радіо Свобода. Із гострою критикою змін виступають поляки та росіяни, які живуть у Литві. Незадоволення з приводу нововведень висловила кожик і офіційна Варшава. Натомість літовські політики вважають, що поправки до закону про освіту сприятимуть популяризації шкіл національних меншин.

Згідно зі змінами, вже з нового навчального року у всіх школах національних меншин Литви, окрім уроків літовської мови, літовською викладатиметься також історія, географія та основи суспільствознавства. До цього ці предмети викладали націона-

льною мовою меншини.

Нова редакція закону також передбачає запровадження з 2013 року загального іспиту з літовської мови для випускників як літовських, так і шкіл національних меншин. Наразі у дитячих садочках щойменше чотири години на тиждень діти вивчатимуть державну мову.

На думку депутата Сейму Литви від «Виборчої акції поляків» Ярослава Наркевича, новий закон про освіту обмежує право представників національних меншин Литви отримувати середню освіту рідною мовою.

«Те, що ми не задоволені новою редакцією закону ще м'яко сказано. У ній не враховано думку не лише різних діячів освіти, громадських організацій, політиків, не враховано думку 60 тисяч громадян. Зібрано 60 тисяч підписів під зверненням, в якому зазначається, що не змінивали існуючу систему освіти. А якщо це не береться до уваги, то означає, що не враховується

демократичне бажання багатьох громадян Литви вчитися рідною мовою», – зазначив Радіо Свобода Ярослав Наркевич.

Літовські поляки наголошують на необхідності введення перехідного періоду, протягом якого випускники шкіл національних меншин зможуть бути урівніти свої знання літовської мови з випускниками літовських шкіл. Занепокоєні поляки Литви та кож положенням закону про оптимізацію шкіл, яка, на їхній думку, приведе до скорочення польських шкіл із 120 до 60.

Ярослав Наркевич вважає, що цим законом окрім політичні сили у Литві переслідують націоналістичні цілі. «Відсоток вступу випускників польських шкіл до вищих училищ залежить від розміру державного бюджету, який відповідає за фінансування освіти», – зазначає Наркевич.

Літовські політики зазначають,

що поляки ультра націоналістам не подобається, що нелітовська молодь добре інтегрується, є конкурентоспроможною і знання іншої мови дає їй додаткові можливості. Ось що турбуює», – зазначив депутат.

Літовські поляки вирішили залучити польську діаспору в Сполучених Штатах до вирішення проблеми отримання освіти та написання імен і прізвищ польською мовою у Литві. Зокрема член Палати представників Конгресу США Джеральд Коннолі звернувся до держсекретаря Гілларі Кліnton у зв'язку зі скаргами поляків, які проживають у Литві.

Натомість президент Литви Даля Грибаускайте наголосила, що новий закон допоможе представникам національних меншин стати повноправними громадянами Литви.

Літовські політики зазначають, що поляки у Литві можуть отримати рідною мовою освіту у дитячому садку, у школах та

вишах. Умови у Литві набагато кращі, ніж передбачають міжнародні стандарти, згідно з якими 60 відсотків предметів викладаються рідною мовою, а інші державною.

ШКОЛАМ ЗАБОРОНILI ЗБИРАТИ ГРОШІ З УЧНІВ НА ВИПУСКНІ ВЕЧОРИ

У Чернівецькій області заборонено неофіційні форми святкування закінчення навчання, збирати кошти на урочистості, подарунки школі і педагогічними працівниками.

Як передає кореспондент УНІАН, начальник Головного управління освіти та науки Чернівецької облдержадміністрації Михайло Бауер звернувся з листом до начальників міських і районних управлінь освіти щодо свята Останнього дзвоника у школах Буковини.

«До Головного управління освіти і науки облдержадмініс-

трації надходять звернення громадян щодо збирання коштів в окремих навчальних закладах на проведення державної підсумкової атестації, організації випускних вечорів, подарунки школам, педагогічним працівникам тощо. Наголошуємо, що така практика кваліфікується Кримінальним кодексом України як важкий злочин, може мати негативні наслідки для осіб, що проявляють подібні ініціативи», – йдеється у листі.

Враховуючи це, М. Бауер своїм наказом категорично заборонив «будь-які неофіційні форми відзначення свята закінчення загальноосвітнього навчального зачлену, збирати кошти на урочистості, подарунки школі та педагогічним працівникам».

Також директорів шкіл області зобов'язано видати накази у своїх установах про заборону збору будь-яких коштів педагогами, а винних притягувати до дисциплінарної адміністративної відповідальності.

В УНІАН глава УГКЦ Блаженніший Святослав дав свою першу прес-конференцію. На ній він розповів про пріоритети церкви на найближчі десять років.

ВВАЖАЮ ЗА ЧЕСТЬ ПРОДОВЖУВАТИ СПРАВУ БЛАЖЕННИШОГО ЛЮБОМИРА

Якщо хтось очікував почути, скажімо, критичні закиди щодо Московського патріархату чи сьогоднішньої влади — помилився, адже, як наголошує Блаженніший Святослав, він продовжуває засади керування церквою, що заклав кардинал Любомир Гузар.

Самі священики УГКЦ манеру спілкування свого глави називають дуже близькою до манери спілкування Папи Івана Павла II. Новий предстоятель церкви може говорити про серйозні речі з усмішкою, жартуючи, але вони зовсім не сприйматимуться як несерйозні. Священики, що раніше працювали з Святославом Шевчуком, відзначають його «твердий хребет»...

— Я вважаю своєю честю продовжувати все те, що Блаженніший Любомир започаткував: почав будувати чи заклав фундамент, — сказав новий глава УГКЦ.

Він виклав свою стратегію у трьох пунктах:

“Перший — це наша душпастирська чи евангелізаційна діяльність. Це питання проповіді церковного слова, тобто, ми хочемо бути собою, справді живою Христовою церквою, яка має на меті донести євангельську благовіст до кожної людини, до якої нас посилає Господь”.

“Ще одна важлива складова, — продовжує він, — молодіжна політика. Молодь шукає відповіді на конкретні питання, які сьогодні їх турбують. Ще одне питання — освіті і виховання майбутнього духовенства. Важливим є також питання інкультурації. В Аргентині часто проповідуємо іспанською мовою, перевідаючи на іспанську мову традиційні грецькі, старослов'янські вислови чи фрази. Тé саме стосується і України, бо, гадаю, сучасна українська людина дуже часто не розуміє старих слів, заявлених, які треба по-новому для цієї людини представляти. Один хлопчина з провінції Місіонес мені сказав так: «Знаєте, владико, якщо церква є музей, який дуже гарно зберігає культурні експонати минулого, ну, туди можна прийти раз на рік, як і в кожен інший музей, але жити в музеї... Ну, це вже вибачте». Тож, ми хочемо, щоб наша церква була живою.

Друга група стратегічних напрямів — це питання адміністрації. “Ми тепер вивчаємо досвід сучасного менеджменту, у який спосіб бути найбільш ефективними, але водночас найдешевими. Тобто, щоб зробити найбільше праці, але найменшим коштом.”

Ще одна складова — питання географії. ...У певних регіонах світу ми вже маємо свою структуру, де можемо опікуватися нашими вірними. Недавно стало відомо, що наши вірні є також у Південній Африці. Потім собі думаємо: Господи, а де наши вірні будуть що за десять років... Тобто, нам треба готовуватися до процесів глобалізації”.

Після викладення своєї стратегії, глава УГКЦ відповів на питання журналістів, а також дав коротке інтерв'ю УНІАН.

«Я ПОВАЖАЮ ПРЕЗИДЕНТА І СПОДІВАЮСЯ, ВІН ПОВАЖАТИМЕ МЕНЕ...»

— Блаженніший, ні для кого не секрет, що УГКЦ прагне

мати власний патріархат, і ми знаємо, що ви сьогодні їдете до Риму. Чи говорите про це з Папою і що в цьому напрямку буде зроблено?

— Так, нашим обов'язком є скласти візит вівчільості до Святішого Отця, з одного боку, а з другого — підтвердити своє со-причастя з ним, тобто, єдність. Ми на Синоді приготували багато пунктів, які потрібно представити Святішому Отцю. Ми справді говоримо, що ми є та церква, яка розвивається. А кожна Східна Церква, яка розвивається, прямує до патріархату.

Патріархат — це є природне завершення розвитку цієї церкви.

Насправді до патріаршої гідності церква має дозріти. 20 років після визволення нашої церкви були періодом дозрівання. І я представлю Святішому Отцю певні елементи зрілості нашої церкви.

Якщо мої вірні в усіх куточках світу відчують, що я реально можу щось їм дати, щось донести, тоді ми матимемо патріархат. А різні титули, механізми, різні політичні кон'юнктури — це все другорядне.

— Як ви оцінюєте взаємину з чинною українською владою? Як, на вашу думку, вони розвиватимуться найближчим часом?

— Мені недавно поставили проповідативне запитання: «Як ви ставитеся до президента?» Я відповів: «Я є громадянином України, я маю обов'язок поважати свого президента. Але, з іншого боку, сподіваюся, надіюсь і хочу бути переконаний, що президент поважатиме й мене...»

— Блаженніший, ви сказали дуже багато добрих слів щодо ваших колег, скажімо, зі Східної Церкви. Але ви, напевно, читали Інтернет і бачили негативну реакцію прихожан Московського патріархату щодо вашого обрання. Як ви реагуватимете і чим ви можете пояснити цю реакцію? (На церемонії зведення на престол Святослава Шевчука було присутні представники різних конфесій, у тому числі — УПЦ Московського патріархату). — Абт.

— Відповім одним словом — спокійно. Тому що той душевний мир і спокій має від когось вийти. Якщо він не вийде ні від кого, то звідки він візьметься?! I тому хочу спокійно реагувати.

А з іншого боку, знаєте, я маю взірець спілкування, який свого часу запропонував Папа Іван Павло II. Через особисте спілкування він почав ламати різні стереотипи, схеми, а відтак різні мури, які розділяють Європу, світ. Якщо ми разом між собою спілкуватимемося, якщо я прийду в гості до когось, запрошу когось до себе, тоді ті мури впадуть.

— Знаєте, мене останній рік один знайомий у Аргентині на-

до речі, коли я дякував кожному з владик, які прийшли на наше свято, я відразу просив: «Я хочу вас відвідати, хочу до вас постукати». Знаєте, всі мене чекають! I я йтиму.

«Я СЛУЖИВ У МЕДЧАСТИНИ В ЛУГАНСЬКУ...»

— Ви є перший Верховний Архієпископ пострадянського покоління. Розкажіть, будь ласка, про вашу молодість, я це — були віруючим у підпільній церкві в часі Радянського Союзу? Хто мав найбільший вплив на ваш духовний розвиток?

— Будь-яка диктатура, будь-яка тоталітарна система нищить людську гідність, вона є агресивна щодо людської особи. Я половину свого життя, до двадцяти років, прожив у Радянському Союзі, два роки відслужив у радянській армії — у військах

живав «блукаючим єпископом», бо я весь час мусив їздити. Мой завданням було — я усе вмістити в маленьку валізку... Тому будувати щось велике для себе не маю жодного наміру.

Я сьогодні приїхав на авті нашого Блаженнішого Любомира, з іого особистим шофером. Зараз мешкаю в гостині кімнаті резиденції Блаженнішого Любомира. Для себе особисто я нічого не потребую.

«КОЛI НУДЬГУВAV ЗA УКРАЇНОЮ, ВITЯГAV СКРИПKU...»

— Блаженніший, нам ще цікаво знати про вас, як про людину. Чи можете розповісти про свій робочий день? Коли встаєте, з чого його починаєте? Може, займаєтесь якимсь спортом? Які у вас хобі, що читаєте?

— Останнім часом мое життя

тіність у будь-якому регіоні України не є проти когось. Гадаю, наступним завданням є — бути разом з нашими братами православними. Це велика нагода пізнати їх, пізнати специфіку східного регіону. Зрозуміти, у чому полягає їхня трудність у сприянні нас. У чому полягає той острів перед нами. Переконаний, що наша присутність разом з ними потрошує той острів заспокоїти.

У Луганську є дуже багато людей, цілі покоління, які взагалі зросли без будь-якої церкви...

Коли я служив у армії, привіз якось із дому Катехізм католицької церкви, надрукований у Літві. Я служив у медслужбі, і зі мною працювали прості люди, медсестри, санітарки, лікарі. Й одного разу одна медсестра по-просила в мене цю книжечку... Брошюра вернулася до мене че-

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав:

ЯК ПРОТИСТОЯТИ РОСІЙСЬКОМУ СВІТУ? ДУЖЕ ПРОСТО — БУДУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ!

авіації Київського військового округу в Луганську. Тоді був ВАУШ — «Висше воєнне авіаційне училище імені пролетаріата Донбаса». Я, як випускник медичного, служив фельдшером в ОБАТО — «отдельном батальоне аеродромно-технічного обеспечения»... Цікаво, чи ще існує ще цей ВАУШ у Луганську? Хотів би колись відвідати його.

Для мене особисто церковна спільнота і церква були такою оазою, де можна було віднайти захист своєї гідності або цю гідність відбудувати. Завдяки вірі, яку передали мені мої батьки, моя родина, я зміг лишитися собою, не деперсонікуватися ні в радянській армії, ні в інших церковних структурах.

У 80-х роках покоління священиків, які були сформовані до Другої світової війни, почало відходити. Ті священики, котрі перетерпіли переслідування, Сибір, тюрми, почали вмирати. І тоді наша маленька громада занепокоїлася: а що буде далі з нами? I ось у 1987 році ми вперше побачили молодого священика. Для нас, дітлахів, це була сенсація, бо доти ми бачили лише такого старенького, якому треба було допомагати одягатися, помагати служити. I тоді наші люди сказали: «Ми маємо майбутнє, бо маємо молодого священика!» Я штурхнув у плече свого товариша й сказав: «Ми теж будемо священиками».

Десять років я працював як науковець. А науковець мусить сидіти за джерелами. I коли я став єпископом, мені дуже цього бракувало. Сподівалася, знайду хоч трошки часу, бодай один день у тижні, де зачинятимусь від усіх, але відкриватиму джерела нашої спадщини, зокрема, святих отців.

A щодо хобі — я на скрипці граю. Моя мама є вчителькою музики, уже понад 30 років вона навчає дітей грати на фортепіано. У нашій хаті є старе австрійське піаніно, з клавішами зі слов'яної кости...

І в Аргентині, коли була, наприклад, ностальгія за Україною — я витягав скрипку. До речі, минулого року у Львові мені подарували ноти «Елегії» нашого славного композитора Мирослава Скорика. Уявіть собі — на другому кінці світу, серед джунглів Аргентини звучала «Елегія» Скорика в моєму скромному виконанні.

«НАШЕ ЗАВДАННЯ — БУТИ РАЗОМ З НАШИМИ ПРАВОСЛАВНИМИ БРАТАМИ...»

— Ви багато розповідали про ваші закордонні парафії. А чи є у вас концепція поширення впливу вашої церкви на південні та східні регіони? I чи готові ви до спротиву того ж Московського патріархату?

— Блаженніший Любомир, коли переїхав у Київ, сказав: «Ми є тут не для того, щоб бути проти когось, а щоб бути разом з кимсь». Так само і наша прису-

рез вісім місяців у твердій обкладинці.

Потім мені сказали, що вона обійшла всю медслужбу і всі родини тих працівників, які там працювали. Більше того, наш начмед — підполковник медичної служби, за національністю єврей, — коли звільняв мене в запас, подарував мені Євангеліє і книжку Ренана «Життя Ісуса Христа». Покликав мене в кабінет і сказав: «Славичек, знаєш, я думаю, що нільзя писати на святих книгах. Но это наша пам'ять о тебе». Тобто, це є приклад живого спілкування, воно в тих регіонах теж потрібне... Гадаю, наша присутність має бути разом з ними, а не проти них. I тоді багато речей самі собою можуть зникнути.

— Скільки в Аргентині у вас було вірних і скільки серед них аргентинців?

— В Аргентині сьогодні мешкає близько тисяч українців, з яких 160 тисяч — греко-католики. На жаль, через брак духовенства ми в реальному контакті лише з десяткою тисячами. Для мене ці цифри були таким собі показником, що треба зробити.

Люди, з якими ми сьогодні працюємо, мають змішані шлюби, а аргентинці, які не мають жодного українського коріння.

Більше того, за часового епівісподія в Аргентині я прийняв до своєї єпархії тисяч римо-католицьких священиків, аргентинців за походженням, котрі хотіли служити за нашим обрядом. Це означає, що є надзвичайна цікавість до нашого обряду. Крім того, маю сьогодні тисячу семінаристів українського походження, але ніхто з них не розмовляє українською. Тому в мене одразу виникала думка перевелисти наш богослов, бо як-по-іншому вони проповідуватимуть?! Цілий рік я займається переведом літургійних текстів.

«ЯКОСТЬ Я ЛЕДВЕ НЕ ВБИВАШИОЮ МАВПУ...»

— Ви вже кілька разів проходилися, що в Аргентині багато подорожували. Куди й навіщо?

— В

«БЛАЖЕННІ МИЛОСТИВІ, БО ВОНИ ПОМИЛУВАНІ БУДУТЬ...»

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.).

Олександр Коваленко закінчив Запорізький медичний інститут у 1993 році, деякий час працював у Херсонському діагностичному центрі. У Севастополі – з 2002 року. Спочатку обіймав посаду лікаря-мамолога у Севастопольському Центрі медично-психологічної допомоги, пізніше працював у Центрі переливання крові. У березні 2009 року йому запропонували очолити Севастопольське відділення Товариства Червоного Хреста України.

Завітавши до організації, намагається дізнатися, чи не жалкує фаховий лікар, що погодився на незвичну для нього посаду:

- Для лікаря такий крок означає кінець професійної кар'єри?

- Скажімо так, це інший напрямок діяльності, але я не залишив остаточно професію лікаря: маю приватну практику. Медицина я Червоний Хрест – це і справді різні напрямки діяльності. Згідно з Законом України – це добровільна громадська благодійна організація, що надає медико-соціальну допомогу найменш захищеним прошаркам населення.

Кабінет Міністрів фінансує нашу патронажну службу й це – єдина допомога держави. Тобто, всі допоміжні служби існують за рахунок добровільних пожертв та членських внесків первинних організацій.

Раніше я мав сухо пересічне уявлення про Червоний Хрест і особливо не переймався рівнем його діяльності у Севастополі, хоч деяка інформація інколи з'являлася у місцевих ЗМІ. Потім все якось засло, аж до повної тиші. Якось мене запросили на засідання правління цієї організації, де були присутні велими пожертвами люди з міського управління охорони здоров'я та управління соціального забезпечення, головні лікарі деяких міських лікарень, а також представник з Національного комітету Червоного Хреста. На засіданні підбивали підсумки роботи. Тоді й стало зрозуміло, що організація у повному занепаді. Районних організацій нема, членські внески не збираються, медична допомога якщо й надавалася, то безсистемно.

Структура Червоного Хреста побудована таким чином: на підприємствах створюються первинні організації й вони сплачують членські внески. З первинних організацій формуються районні.

- Скільки первинних організацій у Севастополі?

- Сьогодні – 76, їх усі вони сформовані протягом останніх двох років.

- Керівники підприємств охоче пристають на пропозицію їх створення?

- Не зовсім. Зараз люди трохи призабули, що таке Червоний Хрест. Крім того, у наш час пересічного громадянина постійно схилюють здавати на щось гроші. Тому реакція на нашу пропозицію буває не завжди позитивною.

Але чинне законодавство зобов'язує всіх керівників приватних і державних під-

приємств сприяти роботі Червоного Хреста. В свою чергу органи місцевої влади повинні підтримувати гуманітарну та добroчинну діяльність у місті.

Є керівники підприємств, що реагують досить спокійно на прохання надати можливість зустрітися з колективом, з метою створення первинної організації. Але бувають і такі, яким доводиться делікатно нагадувати про існування чинного законодавства. В будь-якому разі це – справа непроста. Треба дуже деликатно пояснювати людям, що стаєсть торкнеться всіх, без винятку, і дехто може залишитися наодинці з хворобою у цей складний період життя. Така бесіда – своєрідний пошук милосердя в людських серцях.

- Ви одразу погодилися на цю посаду?

- Я отримав три доби на роздуми від Президента Товариства Червоного Хреста України Івана Гнатовича Усіченка. Проте, погоджуючись, вже був впевнений, що впораюсь. До того ж, для мене підняття пласт роботи, що довгі роки був непідйомним – справа часті.

Спочатку було складно: жахливе приміщення, ні штату, ні технічного забезпечення. Сам писав листи, сам їх відносив. Зустрічався з тими, хто потребує допомоги, потім з тими, хто має сприяти, аби та допомога надійшла.

- Не жалували, що взялися за цю справу?

- Спочатку жалував. Перші три місяці пропадав на роботі ледве не цілодобово й не отримував за це жодної копійки. Для чоловіка, що має родину, таке випробування – не з легких. Напівпідвальне приміщення було взагалі непридатним для роботи. Сиро, запах, як у занедбаному сараї. Запліснявілі стіни й плаюки довершували картину. До кого не звернешся за допомогою – ніхто не знає, що це за організація чим вона займається.

Спочатку я шукав партнерів та кошти на ремонт приміщення, пізніше почав погашати борги за комунальні послуги. Проте, вже через два місяці, у травні 2009 року, організація надала першу гуманітарну допомогу соціально незахищеним громадянам. Пам'ятайся, я тоді привіз її з Києва.

- Але ж, мабуть, гуманітарної допомоги на всіх не вистачає, яким чином вирішите найбільш нудженних?

- Як лікар, я знаю безперспективні категорії хворих, з цього виходжу. Зараз люди вже знають, що організація працює й звертаються самі. Минулого року ми надали гуманітарну допомогу 500 ветеранам війни, десь на суму 25 тисяч гривень. Загальна ж сума, на яку була надана гуманітарна допомога в 2009 році, склала 78 тисяч гривень. У 2010 році цифра зросла до 118 тисяч гривень. Тоді ми не оминули й мешканців сіл регіону.

- Кого з благодійників Ви можете назвати?

- Від самого початку нам допомагає М. Ю. Стефлюк – голова севастопольської міської організації Партиї пенсіонерів України, він також є членом нашого правління. Одразу пішло нам назустріч керівництво стівідорної компанії «Авліта», благодійний фонд банку «Морської», міська санепідемстанція, міська лікарня №5, будівельна фірма «Оріон-дизайн», Севастопольський морський завод та рибоконсервний завод «Новий». Можна сказати, що вже добре налагоджені стосунки з Севастопольським рибним портом. Хочу ще назвати приватного підприємства Людмила Руденко. Ми беремо участь у Програмі боротьби з туберкульозом. У хворих на цю страшну недугу ослаблений імунітет. Саме для них п. Руденко щомісяця, десь на 600 гривень, надає куряче м'ясо. Звичайно ж, ми завжди чітко звітуюмо перед благодійниками про витрачені кошти та передані продукти.

- Які перспективи розвитку організації?

- У травні я їду до Києва на курси, аби отримати Сертифікат міжнародного зразка на надання невідкладної допомоги населенню. Потім ми зробимо у Севастополі короткі курси для місцевих добровольців, аби вони навчилися надавати першу допомогу населенню. Як, наприклад, правильно зробити перев'язку, зупинити кровоточчу, чи, скажімо, зробити штучне дихання. Підготувавши інструкторів, ми почнемо навчати цьому населення. Тобто, у школах, на підприємствах ці знання отримає чимала кількість людей. Такі навички надавати першу допомогу принесуть неабияку користь – знизять ризик для життя й здоров'я городян.

Є в мене ще одна задумка: для сільськотопольського регіону створити визнану діагностичну лабораторію. Сьогодні я написав листа одному нашому меценату. Якщо ця задумка здійсниться його, то ми придбаємо портативний апарат УЗД. Ціна його 10-12 тисяч євро. Ми також хочемо розширити свій штат. Виходячи з кількості населення міста, ми могли б мати 27 патронажних сестер замість 6 існуючих, тобто, по 6 на кожен район. Уявляєте, яка це сила? Ми взагалі могли б забезпечити патронажними сестрами похилих людей з сіл регіону й зняти що проблему з держави.

Серед задумок ще – організація волонтерського руху серед школярів міста. Милосердя треба виховати з малечкою.

Я погоджується з Олександром Коваленко щодо виховання милосердя у дітей й бажаю йому здійснення всіх найзаповітніших задумів у цій нелегкій, але шляхетній та конче необхідній справі. Думається, лише любов і милосердя здатні примирити й об'єднати усесь Світ.

Лідія СТЕПКО.

м. Севастополь.

Добро врятує світ!

КС

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

КВІТЕНЬ

1

День сміху (День усіх дурнів). Звичай веселитися, жартувати й обмінювати один одного саме 1 квітня існує в багатьох країнах.

1917 р. – у Києві відбулася стотисячна маніфестація під жовтоблакитними прапорами. З вимогою автономії України виступив професор Михайло Грушевський. Цей день увійшов в історію як день Свободи.

1941 р. – розпочав роботу Другий Великий Збройний Стандарт ОУН на якому головою Проводу було обрано Степана Бандери.

1944 р. – для боротьби з Українською Повстанською Армією в Західну Україну направлено десять дивізій військ НКВС.

1809 р. – народився Микола Гоголь, російський прозаїк, драматург, поет, історик, фольклорист українського походження.

2004 р. – помер Микола Руденко, український письменник, філософ, громадський діяч, засновник Української Гельсінської Групи. Автор поетичних і прозових творів "З походу" (1947), "Вітер в обличчя" (1955), "Остання шабля" (1959), "Орлова балка" (1970); фантастичних романів "Чарівний бумеранг" (1966), "Слідами космічної катастрофи" (1962); поеми "Хрест" (1976), книг "Найбільше диво – життя. Спогади" (1998), "Енергія прогресу. Нариси з фізичної економії" (1998).

2004 р. – жорстоко, до смерті побито Анатолія Криля – керівника музично-літературного центру "Горлиця" міста Владивостока, голову першої зареєстрованої на Далекому Сході парафії Української православної церкви Київського патріархату.

2

1949 р. – наукова громада імені Шевченка розпочала випуск "Енциклопедії українознавства" під редакцією Володимира Кубійовича.

1968 р. – 139 діячів української культури направили керівництву Радянського Союзу Леоніду Brezhnev, Олексію Kosighinu i Миколі Pidgornym protistru proti arestiv v Ukrayini i zatisku ukrajin'skoj kultury.

1991 р. – в Радянському Союзі розпочалося "Павловське" підніняття цін. Ціни на продукти і товари піднялися майже в 10 разів.

1905 р. – у Києві народився Сергій Лифар, танцівник світової слави.

1777 р. – трагічно загинув популярний український композитор Максим Березовський.

1918 р. – помер Іван Нечуй-Левицький, український прозаїк, перекладач. Увійшов в історію української літератури як видатний майстер художньої прози. Створивши ряд високохудожніх соціально-побутових оповідань та повістей, відобразивши в них тяжке життя українського народу другої половини XIX століття, показавши життя селянства як заробітчан, злідніми гнаніми з рідних осель на фабрики та рибні промисли, I. Nечуй-Левицький увійшов в українську літературу нові теми й мотиви, змалював їх яскравими художніми засобами.

3

1992 р. – у Києві розпочав роботу 3-й з'їзд Спілки офіцерів України, який поставив вимогу формування національної армії і флоту.

1908 р. – народився український поет-гуморист Степан Олійник.

1918 р. – народився Олеся Терентійович Гончар, український радянський письменник, літературний критик, громадський діяч. Лауреат Сталінської премії (1948), перший лауреат премії імені Тараса Шевченка (9 березня 1962), голова Спілки письменників України (1959–1971), академік НАН України (1978).

4

1923 р. – 7-а конференція КП(б)У ухвалила українізацію державних установ.

1977 р. – були заарештовані члени Української, Хельсінської групи Микола Матусевич і Миррослав Маринович. Радянський суд за правозахисну діяльність присудив обом по 7 років таборів і 5 років вислання.

1992 р. – у Києві на III з'їзді Спілки офіцерів України, було прийнято рішення рекомендувати Президенту України створити національні Військово-Морські Сили. В роботі з'їзду взяли участь 25 офіцерів Чорноморсь

МУЗА З ОБЛИЧЧЯМ СЕЛЯНКИ

...Ще за радянських часів мені часто доводилося виступати з Дмитром Івановим перед колгоспниками Чернігівщини і бачити, як вони витирають слози, слухаючи його поезії. І з кожним таким виступом я дедалі більше переконувався в тому, що в особі Д. Іванова маємо найорганічнішого селянського поета. Такого не було ні в 60-х роках, ні пізніше. Річ не в тому, що Д. Іванов побачив у житті селян щось таке, чого не бачили і про що не написали інші поети, не в тому, що він порушив таку тему, на яку інші не звертали уваги, і навіть не в тому, що трагедію повоєнного села вписано в його баладах як ні в кого... Адже були прекрасні твори, в яких розроблялася селянська тематика, в Б. Олійника, В. Симоненка, І. Драча і в багатьох інших. Але вважати будького з них поетом села немає підстав. Д. Іванов вирізняється з-поміж названих і не-

названих тим, що вони, на відміну від нього, писали про село, вже оглядаючись з міста, забагачені досвідом іншого, ніж у селі, життя, і сприймали сільську дійсність крізь призму набутої світової культури. Скажімо, голова колгоспу у відомій поемі Драча «Ніж у сонці» висловлює не стільки свою гірку правду про село, скільки правду, яку знає і вже її осмислив поет, тоді як у баладах Д. Іванова ця правда ще перебуває в стані живої, проточній і мінливій реальності. Ліричний герой І. Драча дивиться на село, на хату, яку розмальовав «Сар'яни в спідніях», з рівня «вищих партитур», з коня, що пролітає над Парижем. А ліричний герой Д. Іванова стоїть на гlevому чорноземі, дивляється на світ із вікна хати, яку самі ж розмальовали, навіть не підозрюючи, що «наслідують» якогось невідомого ім Сар'яна...

...Дуже можливо, що Д.

Іванов залишиться в нашій поезії першим і останнім поетом села. Йдеться не про традиційні сільські пейзажі в поетичних творах з калиною та солов'ями, — цього ніколи не бракуватиме, — а про відтворення трагедії українського селянства. Ця трагедія більш-менш висвітлена в нашій прозі. Поети ж, як правило, боязливо її обходили, а якісь й писали про неї, то поверхово, між іншим, з оглядаюкою. Нікому бути «сільським поетом» не хотілось, адже ще зараз епітет «сільський» для багатьох звучить, в кращому разі, як «провінційний». Пригадаймо, як за часів радянської влади поетів і прозаїків, які багато уваги приділяли сільській тематиці, приижували і таврували як апологетів хуторянства і куркульства. І робили це не лише партійні ідеологи. Зневажливі ставлення до селянства, а відповідно і до тих, хто його оспівує, висловлювали навіть

широковідомі і впливові письменники. Лише такі одинаки, як Андрій Платонов, дозволяли собі думати і констатувати, що метою створеної більшовиками системи є «... викосяти, ликвидувати, уменьшити человеческий дух, сделать человечество покорным, податливым на рабство». Ось як на цю ж систему і на селянство дивився пролетарський письменник Максим Горький: «Я считаю рабочий класс мощной культурной силой в нашей темной мужицкой стране... Я неоднократно говорил... что фабрично-заводской рабочий не только физическая, но и духовная сила, не только исполнитель чужой воли, но и человек, воплощающий в жизнь свою волю, свой разум. Он не так зависит от стихийных сил природы, как зависит от них крестьянин, тяжкий труд которого невидим, не остается в веках. Все, что крестьянин вырабатывает, он продает и съедает, его энергия целиком поглощает-

ся землей, тогда как труд рабочего остается на земле, укращая ее и способствуя дальнейшему подчинению сил природы интересам человека». Отже, за словами Максима Горького, селянство — на відміну від робітничого класу — позбавлене енергії творення, не здатне на самостійну і творчу працю і є символом «відсталості», «темноти» та «бездуховності». Такий погляд на селянство велими трагічно познавчимся на творчості українських поетів, здебільшого вихідців із села, бо для них саме сільська незрусыфікована частина населення з її культурою, історією, побутом і буттям була єдиним джерелом мови, ідей, образів. Тож не дивно, що справжнього поета, для якого тема села була б домінантною в його творчості,крім Д. Іванова, не було і немає. І, можливо, не буде, адже ти процеси, що відбуваються сьогодні на селі, можуть знищити до кореня, асимілювати містом традиційну сільську культуру,

Леонід ТАЛАДАЙ.
(з передмови до книги Дмитра Іванова «Село в терновому вінку»).

БАЛАДА ПОВЕРНЕННЯ

В село, додому, йду полями.
І що ж тепер туди несус,
Де нікому сказати «Мамо!»,
Де ні з ким розділітіть сльозу?
Де чулась мова колоскова —
Там мертвта зона залягла,
І навіть пісня колискова
Бомжує, вигнана з села.
Тут люди — наче поторочі,
І сум такий (хоч вий!) блука,
Й, хатам повибивавши очі,
Ганьбища нашого рука
Уже святі дерева нищить
Могильни.

Господи! Прости!
І в небесах над кладовищем
Летять не гуси,
а хрести.

Хрести з мого села тікають!
Хрести новітні і старі...

Тут матерів сини вбивають,

Синів вбивають матері...

...Іду.

Від кроків берег рижий
Потоком пісковим стіка

В ставок — і живно хвилі брижить

Шкоту неголену ставка...

Як швидко роки пролетіли!

Лягли за вічності гряду.

Чому ж тепер, свинцевотілій,
Так довго я додому йду?!

Уже й пора завчорівала,

Довкіл бентежливо снує.

Ось наша хата.

Постаріла...

Мене ж відразу впізнає.

Зайду...

Постою мовчки... Сяду

Перед божицію за стіл...

Дивлюсь, як тіні ходять садом,

Уздим в чорний частокіл

Самотини.

Понад обійттям

Вже місяць крадеться, мов тать.

А зорі на гіллі безлистим —

Неначе яблука висять...

...Ta хай нещастя

вдарить трясця,

Щоб з ляку сум зажеліпав —

Це пам'ять пригорицами зацілить

Мене до ранку обсипа.

Хоч нікому сказати «Мамо!»,

Нема з ким розділітіть сльозу,

А темін зближує словами,

А вій струшують росу.

І Мати Божа з мли тієї

Скорботно з покуття зорить...

Горить свіча душі моєї.

І день і ніч горить...

Горить...

Я ж, здається, сказав давно:
Ось закінчим корівник латати,
А тоді вже
і вам... щось дамо.
Зупинився дід біля порога
Й, повернувшись
під високий
Раз загдав
нецензурно Бога
Та й, згорбтившись, геть пішов.
Цілий день

Ні крихтини малим нема.
Ворон злітиться над сірим полем,
Розігнавши худих ворон:
Вправо клюне — стирчить осоколок,
Вліво клюне — дзвенить патрон.
Спека знову хліба поїла,
Постівала річки, гай.
Лиш надія людей поїла:
Йде життя з хлібових країв.
Через три дні пшеничка прийде.
От вона з буряком і спішить.
Лячно. Гірко.
Але
ще три дні

I рум'янець несміло ріс...
А на ранок
аж під пшениці
їм старий бригадир привіз.
...Мов з роси, позростали діти.
І нещастя — як не було.
З буряками її
півсвіту
Подолати нужду змогло.
Слава й шана услід ходили.
Та, не струхнувшись ніяк,
Бив у серце її
щоднини
Той зів'яль

Напнула над селом весна
І свій могутній шплоз
відкрила
Коханню,
про яке
все зна.
І вже воно буя-веснє
Повз той притищений причал,
Звідкіль
слідом за ним веслує
Моя овеснена печаль...
Хоч, весно, вміш ти творити
Дива
із душами людей,

Дмитро ІВАНОВ

СЕЛО В ТЕРНОВОМУ ВІНКУ

Дмитро Йосипович Іванов народився 22 жовтня 1946 року в селі Тарапівка Новгородківського району Кіровоградської області.

Закінчив філологічний факультет Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка. Працював кореспондентом Кіровоградської районної газети «Зоря комунізму», слюсарем у радгоспі, старшим редактором Чернігівського науково-методичного центру народної творчості, головою Чернігівського обласного літературного об'єднання. З 1991 року — головний редактор Чернігівської обласної молодіжної газети «Гарт», член Національної спілки письменників України, автор поетичних книг «Зерно і любов» (1977), «Грай, сопілонко моя» (1979), «Там, де народжуються райдуги» (1981), «Заповіти моєго роду» (1983), «Стремено» (1986), «Червоний корінь» (1987), «Маминих слів чорнобривці» (1991), «Зорі над Україною» (2005), «Здрастуйте! Я повернувся!» (2007), «Монолог з тридцять третього» (2008), перекладів з російської, білоруської та інших мов.

Лауреат Республіканської премії імені Миколи Острівського, Всеукраїнської премії імені Нечуя-Левицького, Міжнародної української премії імені Григорія Сковороди, літературної премії імені Михайла Коцюбинського, обласної літературної премії імені Олексія Десняка.

БАЛАДА ПРО СОЛДАТСЬКУ ВДОВУ

Як покликали — заспішила
(Мертвих миють лише чужі).
Зовсім близько, напнувши жили,
За хазійном пес тужив.
Одяглася як на свято — звичай.
Нагороди зняла за труд.
Подивилась в люстерько звично:
Роки-роки... усе зігруть...

Треба
діткам її
пережити.
... Перестрів у ярку.
Заглипав:
— Знав, що йтимеш в село повз гай.
Я мовчачим наче риба,
Тільки ти мене...
покохай.
— Май же совість!
Ти з дітьми —
ситий.
І гнізечко, дай Боже, звив.
Мій же десь в чужозем'ї вбитий,
Ви ж ізмалку дружили з ним.
Шепотів перегарно, в'язко
Волохатий, мов звір, мужик:
— Мертвим — царство небесне,
ласко,
А живим
треба славно жити.
— Ну яка тобі втіха з мене?

Я ж худоща, слабка, мов тінь!

— То нічого. Стебло зелене

Хто б понижти не схотів?

Годі, годі, красуне, скніти.

Сплачеш очі свої голубі.

Забери бурячок —

і діти

Ще до світу

помруть...

при тобі...

Перехнябившись, ніч зірката

її під ноги жбурляла грудки.

Ледве-ледве дійшла до хати

І зварила буряк бридкий.

Оживали в дітей зінниці

БАЛАДА ПРО ВОСКРЕСЛУ ВІРУ

Збирає день у жмени
цинкіт
Пташок,
мов перла дорогі,
де не вода,
а неба синька
Тече між зелен-берегів.
Садів квітуючі вітрила

підribaючи заодно споконвічний і життедайний зв'язок між людиною і землею, між людиною і природою. Д. Іванову вип

* * *

Літо за літом минає...
Мамо, невже Вас немає?
Мамо, присніться мені
Та поговорим хоч в сні.
Скажете, де Ви спинились,
Як Ваша хата нова.
Ви вже там з батьком зустрілись?
Ви вже тепер не вдова?

* * *

Валерію Ясиновському

Яблуня над шляхом нахиляється,
Ліктами зіпершилась на паркан.
Яблуками вдалеч задивилась
Вслід
у вирій линучим шпакам.
Мальви присмутній й мальвенята
Шепотять із двору ім:
«Ща-а-сти»
І зітхає тихо сива хата
У лиці пожовкле самоти.
День біля колодязя спинився
І, відвівши сплутане гілля,
Тиші вересневої напився
Із відра
у дъзобі журавля...

* * *

Сніг лежить, а яблука висять,
Із останніх сил вчепившись в гілку,
Снігурями угорі горять,
А зима
на них
вже гострить
пилку.
Холоди обслія затяжні,
Снігу наямливши по коліна.
Яблуні завії не страшні.
Чиerezиме
Україна?

* * *

Не хоче з нами щастя зустрічатись.
І навіть усміхнувшись не бажа!
До нього ні дійти, ні докричатись
Не може наша зболена душа.
Й не чує, як з далекості
без впину
Те щастя нам зигзіцею кує:
«Щоб я змогло вернутись
в Україну,
В собі
корчуєте
вбожество своє.
І доти буде лихо вас тіпати,
Єхидчи лиці свое тупе,
Аж поки перестанете брехати,
Що любите Вкраїну
як себе!»

* * *

Василю Стусу

З нас наєміхалися:
«Чорні волі».
Нами орали,
З нас
Жили тягли.
Нам посыпалося:
«Темна юба».
Брали на палі нас
Чорна злоба.
Гноїли нас в тюряхах,
Палили в печах,
Шилом нам світ
Випікали в очах...
Важко і страшно
Ідути із імли,
Кров'ю
І потом гірким
Довели,
Що ми — не худоба,
Не темний народ,
А переможники
Чорних забор!
Із первовічного
Зла чорноти
Сонячні
Вперто
Куємо
мости!
З чорного хліба
І досі ростем,
Сильні
й терплячі,
Як наш
чорнозем.

**БАЛАДА ПРО БІЛОГО ПТАХА
З ЧОРНОЮ ОЗНАКОЮ**
Іванові Миколайчуку

Так терпко
рвуться
грому
брili —
І розсипаються на прах.
Як тяжко, все по колу,
крилить
У небі чорнім
білий птах.
Під ним почне Україна
З правічним проділом Дніпра,
Колосана, мов кураїна,
На проураних вітрах.
Січе птах крильми

темну брезклість.
Й кружляє, вирвавшись з оков,
Над тінами забутих предків
Його зажурена любов.
То замовка, то журавлино
Із недосяжності ячити:
«Ти
мене бачиш,
Україно!»
Не баче Україна. Спить.
І, негідь ночі розірвавши,
Кричу у височині грімку:
— Візьми мене
до себе,
пташе,
Спаси мою любов
гірку!
Вслухаюсь в далеч непрозорну.
Та звідти — шерех крил...
і все.
То більш птах
ознаку чорну
Над Україною несе.

ЗОРИ НАД УКРАЇНОЮ

Котиться кураїною
В теплі краї «Кур-р-р-ли-и!»
Зорі над Україною,
Ми
ще
не вимерли.
Нас вже не б'ють батожиною.
Ми вже — не чорні волі!
Зорі над Україною,
Ще вас
не продали?
Нас
із лихою годиною
Ще Веліар* не вловив.
Зорі над Україною,
Чом же заплакані ви?
Важко йдемо терниною
Стежкою
в зоряній час.
Зорі над Україною,
Не покидайте нас!
... Буде давитись піною
Власною
вражій страхом,
Доки над Україною
Сяє Чумацький Шлях.
Доки іде руйно
Слово рідне
в синчях...
Зорі над Україною —
Наших батьків
серія.
*Veliar — те саме, що сатана, нечіста сила.

**БАЛАДА ПРО ЛІТАК,
ЯКИЙ НЕ МОЖЕ СІСТИ**

Шасі заклинило.
Літак
Як слід не посадити.
За колом
коло
він літа,
Аби пальне спалити.
В салоні спокій ще
і мир —
Стомившись, люд куняє.
«Як бути!» — хрипко командир
В диспетчера питав.
А той нарає летіть
Так само, як летіли:
«Авіалайнер посадить —
Для тебе звичне діло.
Хай — на живіт.
Уже ж не раз
Його так приземляли.
І ти покажеш вищий клас
На заздрість всім землянам!»
Залиши небо з краю в край,
Де ніч віднерестилась,
Мигтлива зоряна ікра
Тривожно заяскалась.
Вже сіть фатальну допліта
Густу
лиха година.
Летить приречено літак
На ім'я Україна.
Уже пального у баку
Лишилась крапеліця...
І я у тому літаку...
І це мені
не сниться...

* * *

Мені сказали друзі вірні,
Ті, без яких не проживеш:
Ти пишеш начебто й на рівні,
Та все ж позиції здаєш.
Трагічних тем твоїх упертість
Нагадує старий терпуг.
Спасибі, друзі, за відвітість,
За правду вчасні... і терпку.
Від неї нікуди податися.
Давно я перейшов біду,
Сирітство,
злидні,
підлітість,
щастя,
А пам'яті —
не перейду.

ХРАНИТЕЛЬ ГАРНІЗОННОЇ ІСТОРІЇ

- Я добре знав Івана, - далі порінає у спогади Дмитро Володимирович, - чудовий хлопець. Він служив у дивізіоні зв'язку. Наши казарми були поруч. З Іваном ми часто спілкувались у Будинку офіцерів. По суботах і неділях там проходили заняття вечірньої школи з підготовки для вступу у військові училища, яку він відвідував. У відпустці в Москві Іван проходив мимо якось будівництва і мимоволі став свідком моторошної сцени: робітниця потрапила у працючу бетономішалку. Але хлопець не розгубився і в останню мить зумів витягнути її звідти. Проте, на жаль, сам при цьому загинув. Врятована ж була матір'ю трьох малолітніх дітей. Ось така історія...

Після строкової служби Дмитро Крицький повернувся в Саки-4 аж через 7 років. За цей час встиг закінчити Ачинське авіаційно-технічне училище і три роки після його закінчення відслужити техніком літака в авіагарнізоні Тихоокеанського флоту. Далі до самого свого звільнення у запас у 1986 році обіймав посаду начальника офіцерського клубу загаданого вище 30-го ОДРАП.

Цікаво, що військовий пенсіонер має опосередковане відношення до перетворення гарнізону Саки-4 в смт. Новофедорівка. Крицький тричі поспіль обирає депутатом рідної селищної Ради. Після розвалу Союзу і тимчасового підпорядкування ЧФ одночасно президентом України і Росії, у флотському гарнізоні утворився владний вакум і з цієї причини виники численні проблем. Це не могло продовжуватись вічно. Тому жителі, у тому числі і за сприяння Крицького, звернулися до Верховної Ради. Законодавці підняли питання про надання гарнізону статусу „цивільного“ населеного пункту. Парламентарі довго не вагались — і напередодні нового 1992 року утворилися Новофедорівка. Звідки ж походить ця назва?

- Я спеціально копався в різних історичних паперах і документах, - каже Дмитро Володимирович, - перерив усе, що міг, але достовірного пояснення так і не знайшов. Подійкують, що на цьому місці ще у V столітті до н.е. виникло поселення грецьких колоністів, яке пізніше перейшло у підпорядкування місцевому князівству Феодоро. Тому й наше селище вирішили назвати в його честь. Гуляє й інша версія. Мовляв, у цих краях мешкав якийсь поміщик Федір, який начебто до революції був знаним меценатом. Прикметно, що в Ореховській селищній Раді, якій спочатку відійшли лише одна наша вулиця Кірова, значиться селище Федорівка. Чому і як потім виникло сполучення „ново“, для мене повна загадка. Що ж, будемо її розгадувати.

Василь САДОВСЬКИЙ.

На фото: Дмитро Крицький (ліворуч) і його приятель підполковник у відставці Володимир Папанов біля пам'ятника на алеї Героїв у центрі Новофедорівки; пам'ятник загиблому екіпажу Ту-22.

Фото автора.

ЦЯ ЖІНКА ВИШИВАЛА УКРАЇНУ...

(Закінчення.

Поч. на 1-й стор.).

Не відкладаючи на потім, Віра Сергіївна першою реалізувала цю тему на рушнику „На славу Криму”. Він же, за фатальним збігом обставин, і став останнім твором, вишитим її руками. Коли 3 жовтня минулого року Майстрина пішла з життя, не доживши лише півроку до 100-річної дати, ще дві розпочаті нею вишивки „Казкові птахи” і „Веселі пташки” взялися завершити одна з її учениць Тамара Бєліч, а вишивальник з Луцька Юрій Савка, з яким вона обговорювала колористику новоствореного декоративного панно „Кокетка”, вирішив, як пам'ять про свою наставницю, втілити її на тканині.

Ім'я цієї великої Майстрини, що була єдиною жінкою-героїнею з чотирьох Героїв України у Криму, рішенням 65-ї сесії п'ятого скликання сімферопольської міської ради від 21 жовтня 2010 року присвоєно міській площі. До 25 квітня, дня народження Віри Роїк, площа планується впорядкувати. Наступним етапом стане оголошення всеукраїнського конкурсу серед архітекторів на її краще оформлення.

Зроблено перші практичні кроки для реалізації ідеї Віри Роїк про створення в Криму музею української вишивки. Міністерство культури АРК виділило 100 тисяч гривень для початку в серпні цього року ремонту приміщень для нього з окремим входом у будинку етнографічного музею.

- Його передбачається замінити до кінця року, а в наступному розпочнеться монтаж експозиції - як перший етап створення галереї творчості народів Криму, - сказав директор музею Юрій Лаптев. - В одній з кімнат площею 40 квадратних метрів будуть розміщені матеріали, присвячені творчості Віри Роїк, чиє ім'я буде присвоєно музею української вишивки. Її святкових і повсякденних зразків XIX і ХХ століть зібрано в нашій етнографічній колекції, починаючи з 1993 року, багато з усіх регіонів України.

- А буде музей імені Віри Роїк - буде і вона сама з нами назавжди: чарівна, щира, проста, людина-легенда, нахнення української вишивки, - додає голова Кримської організації Національної спілки художників

України, заслужений художник України Микола Моргун.

Зі словом „віра” в житті кожної людини з'являється надія і любов. Ці духовні поняття і моральні якості усіма барвами ниток, у першу чергу червоного кольору - символу життя, супроводжували Віру Роїк скрізь: у сюжетних орнаментальних композиціях на полотні, у роботі, побуті і на відпочинку. За спогадами її учениць Світлани Лавренюк і Людмили Хрестенко, не було більш мобільної, рухливої і діяльної людини, ніж Віра Сергіївна. Від цього - її мудрість, яку, як у народі кажуть, осягає не тільки той, хто прожив сто років,

а хто пройшов сто міст. Вона пройхала їх зі своїми виставками в Україні, Криму і за кордоном набагато більше.

Віра Роїк була дуже вимоглива до роботи, до вибору дружів. І ті, хто був поряд з нею, високо цінували цю дружбу. По це говорили у своїх виступах у Будинку художника академік, голова Кримського наукового товариства ім. Т.Шевченка Петро Вольвач, генеральний директор Всеукраїнського інформаційно-культурного центру Владислав Єрмаков, директор Сімферопольської центральної міської бібліотеки ім. О.Пушкіна Тетяна Сегодіна та інші.

«Мелодії на полотні» - так

називається автобіографічна книга В. Роїк. Як доповнення до її мелодії-вишивок прозвучали того дня виступи солістки Гарнізонного будинку офіцерів Сімферополя Юлії Качули, учениці Сімферопольської музичної школи №1 ім. С.Рахманінова, лауреата міжнародних конкурсів Катерини Вовк, ансамблю скрипальів Сімферопольського музичного училища ім. П.Чайковського під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України Ніни Ушакової. Нову пісню „Мелодії на Вашім полотні”, присвячену Віри Роїк, написав кримський композитор В'ячеслав Бобров на слова Лариси Ярмоленко з Новограда-Волинського Житомирської області та Івана Редчиця з Житомира.

А вірші-присвяти Вірі Роїк та поетичні експромти з книг відгуків на її виставки відвідувачів, шанувальників таланту та мистецтва вишивки незабаром вийдуть друком у другому доповненному виданні книги „Рядки, як візерунки рушникові“. За словами сина героїні Вадима Роїка, готовиться до друку друге видання книги „Мелодії на полотні“, яку Віра Сергіївна встигла завершити новими розділами про своє життя, виставкову та громадську діяльність за період з 2003 року (часу виходу книги) по 2010 рік, фотоальбом і каталог її робіт, збірник спогадів про неї мистецтвознавців, музейних працівників, журналістів і вишивальниць з усієї України. Фінансову підтримку в їх випуску надають кілька банківських установ Російської Федерації, у тому числі Оща-

данк, та Кримська Республіканська організація партії „Фронт змін“.

Планується також відкриття меморіальних дощок на будівлі гімназії №9 і будинку по вулиці Декабристів, 9 у Сімферополі, виставок робіт В. Роїк у Музеї історії Сімферополя та її учениць - у Кримському етнографічному музеї. Завершиться відзначення 100-річчя від дня народження Героя України Віри Роїк вечором її пам'яті 26 квітня в Кримськотатарському академічному музично-драматичному театрі.

Майже ровесниця ХХ століття, вона в своїй творчості акумулювала і перенесла з нього у наш вік злагоцену динамікою часу унікальність української народної культури, покоривши у декоративному мистецтві таку висоту, яку практично неможливо перевершити. Її можна тільки спробувати повторити.

Валентина НАСТИНА.

ТИМ ЧАСОМ...

КРИМСЬКА ВЛАДА НЕОХОЧЕ ВШАНОВУЄ ПАМ'ЯТЬ ВИДАТНОЇ ЗЕМЛЯЧКИ ВІРИ РОЇК

У Криму розпочалися заходи до 100-ліття видатної вишивальниці, Героя України Віри Роїк. В Сімферопольському виставковому залі Будинку художника відкрилася виставка творів народної майстрини, яка народилася на Полтавщині, але своєю творчістю принесла славу Кримові. Втім, кримська влада, схоже, не поспішає вшанувати ювілей видатної землячки.

На відкритті виставки української вишивки в Будинку художника в Сімферополі звучить жива класична музика - її любила сама майстрина. Вона розповідала мені колись, що з нею прожила все життя.

Видатна українська вишивальниця Віра Роїк - Герой України, відзначена орденом Княгині Ольги, заслужений майстер народної творчості України, заслужений художник Криму, лауреат Державної премії Автономної Республіки Крим і премії імені Володимира Короленка.

Вона все життя вишивала і залишила нащадкам тисячі витворів своїх рук і власну кримську школу української вишивки. Пішла з життя Віра Роїк у жовтні минулого року в Сімферопольському військовому шпиталі Святителя Луки.

Зраз її роботи прикрашають експозиції чотирьох десятків музеїв світу. Свою майстерність Віра Роїк передала внучці Аліні і правнучці Юлі, саме витвори цих трьох жінок сьогодні демонструються на виставці у Сімферополі.

На відкритті експозиції звучало чимало гарних слів про майстерність вишивальниці, її творчість та навіть боротьбу.

А от керівник Всеукраїнського інформаційно-культурного центру в Сімферополі Владислав Єрмаков говорив про її людяність, доброту і відкритість. За його словами, вона залишилася у пам'яті в образі простої української матері.

Говорили також і про байдужість влади. І до самої майстрини, яка попри багатолітні намагання не змогла отримати від чиновників підтримки у створенні в Сімферополі музею української вишивки, і до її 100-літнього ювілею.

Син видатної вишивальниці Вадим Роїк розповів Раді Свобода, що всі ювілейні заходи проходять завдяки старанням громадськості. За його словами, ніхто з чиновників «не виявив зацікавлення у тому, щоб на високому рівні відзначити роль цієї видатної людини».

«Мене просто вражає байдужість міської влади. Кілька місяців ми пишемо листи на ім'я міського голови. На жаль, жодної відповіді. Взагалі нічого не відповідають, нічого!» - сказав Вадим Роїк.

На відкритті виставки журналісти не помітили жодного депутата Верховної Ради Криму і сімферопольської міськради, попри те, що Віра Роїк є почесним громадянином Сімферополя. Міністерство культури автономії представляє чиновників невисокого рівня.

Не пришов і голова Постійної комісії кримського парламенту, лідер «Російської общини Криму» Сергій Цеков. Він у ці дні перевірбував спершу в Москву, а потім у Ялті, де брав участь у чорговому «круглому столі» на тему «утиски російської мови в Криму».

Володимир ПРИТУЛА.

ПЕРШОКВІТНЕВЕ

Знаючи, що наша редакція-на бібліотека нині перебуває «в окупації», а колектив - не в найкращому гуморі, читачка з Ялти пані Світлана (прізвище скромно просила не називати) надіслала «Світлиці» недавно видану книгу відомого гумориста Петра Ребра. Дякуємо - і пані Світлани, і, безперечно, автору - за чудовий і такий доречний подарунок!

Петро РЕБРО

ПОСЛАННЯ НАЩАДКАМ

При всьому війську, при усій громаді Сіє послання пишемо на раді Нащадкам нашим, славним запорожцям - В баталіях і праці переможцям. Отож, чоловік вам, брати! Й безпремінно - Низький уклін наш гетьману України.

Хай буде з бунчуком і з булавою, Але найпаче - буде з головою! Уклін наш Хортиці - матусі любій, I Думній скелі, й патріарху-думбі. Хай Кушугум, і Кічкас, і Бабурка Не знають ані ляха, ані турка. Нехай довіку в ваші світлі хати Не знайдуть шляху

матусі любій, кляті супостати. Хай люблять вас дружини і кохані, А діти будуть чесні і слухняні. А заведуться раптом бюрократи -

Ми раду вам дамо, як іх карати, На палю всіх, або за ребра гаком, Щоб заказали оні всім чортятам. Також ж кари гідні бузотери, Злодюги, розшибаки, браконьери

Оті, що в воду ллють страшну отруту Й занапалили батечка-Славуту. А тих, що димом закоптили небо, На сковорідку посадити треба, Еге ж, тим місцем, котре нижче спини, -

Нехай шкварчать, немов шматки свинини. А будуть бізнесмени-мародери, Новітні мільйонери-ненажери, Що з більшого деруть три шкіри люто, Продайте бусурманам (за валюту!).

Якож ж не вивелись у вашім роді Ti, що горілку хлищуть у поході, Таких не шкода в ріці утопити - Хай хімікати п'ять, не оковиту. Тому ків ви всінте неодмінно, Хто нацькував на люд

скажені ціни. Хай намота на вуса ваша влада, Що з ростом цін на неї пада! А ще судити слід обов'язково

Тих, хто зневажив материнське слово, Хто занехаяв українську мову І нашу пісню ніжно-калинову.

А втім, ми певні, славне товариство, Що живете ви дружно, байдисто, Брат брату чесно дивитесь у вічі, Як повеліся з прадіда на Січі.

Тож ми вам крізь вікі шлемо вітання Та наші найшіріші побажання Здоров'я, щастя, успіхів вояцьких!

I талану в усіх ділах козацьких! За сим, як кажуть мудрагелі, будьмо, Самі шануймось і людей не гудьмо.

Іще раз, братя, кланяємось низько —

Іван Сірко із військом запорізьким.

В. С. Роїк
в редакції «КС».
Фото 2009 р.

27. 11. 2006 р.